

Duch svatý a církev

Texty na tento týden

Ko 3,12–14; 1K 12,12–14; J 8,31.32; Ef 4,4–6; Sk 2,44–47

Základní verš

„A usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojeni svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.“ (Ef 4,3–6)

Někdy můžeme mít tendenci domnívat se, že Duch svatý jedná v životech konkrétních věřících jen na osobní úrovni. Toto dílo v životě konkrétních lidí je však základem duchovního společenství. Duch svatý je v konečném důsledku zodpovědný za existenci Kristovy církve.

Neměli bychom podlehnout pokušení domnívat se, že církev existuje a roste díky našim evangelizačním aktivitám. Ano, Bůh si přeje, aby byl naplněn jeho plán pro církev, a spolupracuje s námi na tomto díle. Avšak skutečný smysl církve nespočívá v tom, co my děláme, a není výsledkem toho, jak efektivně dokážeme jednat a organizovat akce – i když i to je důležité. Důvodem existence církve je to, co pro nás Bůh udělal a co pro nás stále činí prostřednictvím Ducha svatého. Je to Duch svatý, kdo vytváří duchovní společenství. Toto společenství přijímá Boží slovo za autoritu pro svou víru a život. Duchem inspirovaná Bible je základem teologické jednoty církve. Bez díla Ducha svatého by církev neexistovala a nemohla by dokončit své poslání.

Duch svatý nás sjednocuje s Kristem

¹²Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblečte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. ¹³Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. ¹⁴Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. (Ko 3,12–14)

Osobní studium

Duch svatý nás sjednocuje mnoha rozmanitými způsoby. Jako církev bychom už neexistovali, pokud by nás Duch svatý nejprve nesjednotil s Ježíšem. Kristus je hlavou církve (Ef 1,22.23; 5,23). Prostřednictvím Ducha svatého jsme sjednoceni se samotným Kristem. Díky jednotě s Kristem jsme přijati za syny a dcery Boží, jsme ospravedlněni, prožíváme posvěcení a vítězíme nad hříchem. Kristus musí být základem celé naší křesťanské zkušenosti.

Co verše v Ef 2,18–22 a 1Pt 2,6.7 říkají o úloze Krista a Ducha svatého v souvislosti s budováním církve?

Prostřednictvím Ducha svatého máme přístup k Bohu Otci. Ježíš je Skálou, základem našeho spasení. A na Kristu stojí celá stavba církve, celý Boží příbytek.

Tím, že Duch svatý jedná v životě každého z nás, tak vzniká specifické společenství víry – církve. Pokud jsme přijali spasení skrze víru v Ježíše Krista a dotkla se nás Boží láska, potom můžeme v církvi prožívat příjemné „společenství Svatého Ducha“ (2K 13,13; ČSP). Jednotliví věřící jsou takto „společně budování v duchovní příbytek Boží“ (Ef 2,22). Jako následovníci Krista také toužíme „zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje“ (Ef 4,3). Je potřeba, abychom společně usilovali o jednotu společenství věřících – a to všemi možnými způsoby, aniž bychom dělali kompromisy v tom, v čem je dělat nemůžeme.

Aplikace

Jak bys mohl projevit charakteristiky, které jsou zmíněny v Ko 3,12–14? Jak bys mohl přispět k jednotě církve? Proč jsou dané projevy uvedené v těchto verších pro jednotu církve tak důležité?

Duch svatý nás sjednocuje prostřednictvím křtu

¹²Tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla jsou jedno tělo, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem. ¹³Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem. ¹⁴Tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. (1K 12,12–14)

Osobní studium

Duch svatý sjednocuje věřící do jednoho „těla“ církve. Veřejný vstup do Kristova duchovního království se odehrává prostřednictvím křtu. Jsme pokřtěni (ponořeni) do konkrétního církevního těla. V tomto smyslu má křest jasný společenský rozměr. Jako Kristovi následovníci nemůžeme žít jen sami pro sebe. Všichni potřebujeme podporu, povzbuzení a pomoc od druhých. Kromě toho je nemožné, abychom naplnili Boží poslání sami. Právě proto Bůh zformoval církev. Následovat Krista znamená následovat ho ve společenství jiných věřících. Křest a církev jsou proto viditelnou součástí života věřících.

Jaký význam má symbol křtu v Ř 6,3–7?

Skutečnost, že jsme byli pochováni s Ježíšem prostřednictvím křtu do smrti ve vodním hrobu a že jsme byli vzkříšeni do nového života ve společenství s Kristem, našim Pánem, symbolizuje ukřižování starého života a veřejné vyznání přijetí Krista za svého Spasitele. Křest je tedy symbolem, který nás spojuje s Kristem (smrt, pochování, vzkříšení, nový život).

„Křest je tím nejpůsobivějším zřeknutím se světa. Vlastní já skrze vyznání umírá životu v hříchu. Když se nad křtěncem uzavírá vodní hladina, tak je před očima celého vesmíru stvrzena vzájemná smlouva. Ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého člověk uléhá do vodního hrobu, je pochován s Kristem ve křtu a potom vstává z vody, aby žil novým životem věrnosti Bohu.“ (6BC 1074)

Křest je zásadním krokem, kdy se člověk staví na stranu těch, kteří svým životem ukazují, že patří Otci, Synu i Duchu svatému. Podřizují se tak Boží vůli. Jinými slovy, křest je znamením skutečného pokání, ukřižováním starého života a ukazuje na nové narození – obrácení. Křest kromě toho v sobě nese vzájemné smluvní závazky. Věřící člověk slibuje, že bude věrný Bohu a jeho příkázáním. Bůh se zaručuje, že se můžeme spolehnout na jeho pomoc, kdykoliv ji budeme potřebovat.

Aplikace

V jaké situaci jsi učinil své rozhodnutí nechat se pokřtít? Co tě k tomu vedlo? Co ti pomohlo, anebo naopak bránilo ve tvém rozhodnutí? Jaký vliv měl křest na tvůj duchovní život?

Duch svatý sjednocuje církev prostřednictvím Božího slova

³¹Ježíš řekl Židům, kteří mu uvěřili: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. ³²Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ (J 8,31.32)

Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14,26)

Osobní studium

Čím se podle textů zaznamenaných ve Sk 17,11; J 5,39.46.47 a 8,31.32 vyznačuje život skutečného Ježíšova učedníka? Písmo nás směřuje na Krista a pomáhá nám ho věrně následovat. Proč je tento vliv Písma tak důležitý?

Skrze psané Boží slovo nás Duch svatý sjednocuje s Kristem. Bible je důvěryhodným zdrojem, z něhož můžeme poznávat Ježíše i Boží vůli. Právě proto je čtení a studium Písma tak důležité. Bible je autoritativním zdrojem, díky němuž můžeme rozlišovat duchovní pravdu od lži. Apoštol Pavel chválil Židy v Beroji, že „přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel“ (Sk 17,11).

Každá reforma a každé duchovní oživení – bez ohledu na to, zda ovlivňuje jen nás osobně, nebo celou církev – musí být založeny na Písmu. Naše víra musí mít základy v Bibli. Ježíšova láska k nám a jeho vztah k Písmu jsou poutem, které nás spojuje.

Ježíš v J 17,17–21 zmiňuje jednotu jako znamení, které charakterizuje učedníky. Co je podle těchto veršů základem jednoty věřících?

Boží slovo je pravdou (J 17,17; Ž 119,160). Jednota církve je dílem Ducha svatého, které činí prostřednictvím psaného Božího slova. Duch svatý nás při čtení Bible nepovede k pochybnostem, kritice, domýšlení různých záležitostí či zklamání. Ale naopak, povede nás k pochopení a ocenění autority Písma. Duch svatý nás také nikdy nebude odvádět ani od psaného Božího slova, ani od živého Slova. Povede nás k neustálému, vědomému a dobrovolnému podřízení se autoritě Písma a Krista. Bible je základním zdrojem každé teologické jednoty v křesťanském světě. Vždy, když umenšíme či zeslabíme naši důvěru v Písmo jako Boží pravdu pro nás, bude to nahlodávat jednotu církve.

Aplikace

Kolik času trávíš čtením a studiem Písma? Jak se můžeš podřídit jeho učení?

Duch svatý sjednocuje církve ve víře

⁴Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; ⁵jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, ⁶jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech. (Ef 4,4–6)

Osobní studium

Co v Ef 4,4–6 říká Pavel o jednotě? Co je zdrojem této jednoty?

K jednotě ve víře a ve věrouce můžeme dojít jen prostřednictvím věrnosti Božímú slovu. Bůh, který je stejný včera, dnes i navěky, buduje duchovní pouto s každým věřícím. Každého z nás Duch svatý vede ke znovuzrození a k poslušnosti Božímú slovu. Výsledkem pak je jednota víry i jednání. Tato jednota přesahuje všechny lidské i kulturní rozdíly.

Každý z nás je povolán k tomu, aby se podřídil Božímú slovu a dělal vše pro udržení pokoje s ostatními lidmi (Ř 12,18). Ve vlastní síle však nemůžeme vybudovat jednotu – ani v teologii, ani v cílech církevního společenství. Jednota totiž není dílem, které máme vykonat. Jednota je darem Ducha svatého, který působí v každém věřícím i v církvi jako celku.

Teologickým základem takové jednoty je Boží slovo. Jakékoliv dovolávání se pomoci Ducha svatého bez podřízení se Božímú slovu může vést k pochybným naukám a nedůvěryhodnému jednání. Zároveň však platí, že jakékoliv odvolávání se na Písmo bez podřízení se Duchu svatému vede k „vysušení“ poselství, které se tak stává prázdné a vyprahlé. Pokud existuje jeden Pán, pak existuje jen jedna víra, která vede k jednomu křtu. Jen prostřednictvím radostné věrnosti Božímú slovu můžeme prožívat jednotu v církvi. Pokud nebudeme prožívat jednotu ve víře a ve věrouce, pak v církvi nebude jednota ani v souvislosti s misíí.

„Máme jednoho Pána, jednu víru a jeden křest. Kristovo evangelium může oslovit všechny společenské vrstvy, všechny národy i lidi všech jazyků. Evangelium má vest ke sjednocení v jednom úžasném společenství. Máme jen jeden Vzor, do jehož obrazu chceme růst. Pokud se budeme podobat Kristu, pak budeme v dokonalém souladu, národy se spojí v Ježíši a budou stejně smýšlet i mluvit a společně budou velebit Boha.“ (OHC 171)

Aplikace

Zkus přemýšlet o sobě i o druhých a o tom, co děláte. Co můžeš udělat pro to, abyste mohli dosáhnout na nádherný cíl – společnou jednotu?

Duch svatý sjednocuje v misii a službě

³⁷Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme dělat, bratři?“ ³⁸Petr jim odpověděl: „Obratťe se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. ³⁹Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh.“ ... ⁴⁴Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společně. ⁴⁵Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. ⁴⁶Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. ⁴⁷Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse. (Sk 2,37–39,44–47)

Osobní studium

Co bylo podle Sk 2,4–11.16–21 výsledkem vyjití Ducha svatého na novozákonní věřící?

Duch svatý stál za největším misijním hnutím, které se do té doby v dějinách událo. Bůh může udělat mnohem víc skrze malou skupinu lidí, kteří jsou sjednoceni ve svém odevzdání se Bohu, než prostřednictvím velké skupiny lidí, kteří jsou rozdělení a rozhádání. Bůh může i dnes vykonat velké dílo, pokud mu všichni odevzdáme své životy a pokud se mu plně dáme k dispozici.

Novozákonní církev rostla díky jednotě věřících, která se projevovala v jejich životech i misii. Malá a nesmělá skupina věřících se proměnila v mocné společenství, které se stalo tak efektivním nástrojem, že zasáhlo lidi z různých kultur a národů. Věřící byli jednotní a mluvili „o velikých skutcích Božích“ (Sk 2,11). Ten samý Bůh, který byl tak aktivní v novozákonním období, je činný i dnes, před příchodem Ježíše Krista.

V jakých dalších oblastech došlo podle Sk 2,42–47 ke sjednocení novozákonních věřících?

Velké misijní vzplanutí, které začalo o Letnicích, provázelo mnoho dalších okolností, jež odrážely jednotu rané církve. Tato jednota se projevovala studiem Písma a setrváním v učení apoštolů (SK 2,42). Věřící byli sjednoceni v bratrském společenství a v lámání chleba – což může být odkazem na společnou bohoslužbu (Sk 2,42). Byli sjednoceni také v modlitbě (Sk 2,42) a chválení Boha (Sk 2,47). Sjednocovala je i služba těm, kteří měli nedostatek. Zdarma se dělili o to, co měli – a vše měli společné (Sk 2,44.45). Studium Písma a prožívání společenství je vedlo k touze podělit se s ostatními o dobrou zprávu a pomáhat jim velmi praktickým způsobem. Duch svatý otevírá oči pro potřeby těch, kteří jsou okolo nás.

Aplikace

Které aktivity vašeho sboru ukazují na jednotu církve? Co víc byste mohli společně udělat? A čemu se bránit?

Podněty k zamyšlení

„Je to práce, které bychom se také měli věnovat. Místo toho, abychom očekávali nějaké mimořádně vzrušující období, potřebujeme moudře využít současné příležitosti a dělat to, co je potřebné, aby lidé mohli být zachráněni. Místo toho, abychom řešili spekulace o času a obdobích, které má Pán ve své moci a neodhalil je lidem, měli bychom se podvolit vlivu Ducha svatého a plnit současné povinnosti – rozdávat těm, kteří touží po pravdě, chléb života, jež nebude poskvrněn lidskými názory.“ (1SM 186)

„Každý člověk usiluje o to, aby se stal vlivnou osobností. Pokud by však Bůh nedělal dílo pro svůj lid, pak by tito lidé nerozpoznali, že podřízení se Bohu je jediným bezpečným krokem pro jejich duši. Jeho milost, která proměňuje lidská srdce, je povede k jednotě, kterou dosud nepoznali. Všichni, kteří se podřídí Kristu, budou žít ve vzájemné harmonii. Tuto jednotu vytvoří Duch svatý.“ (3SM 20.21)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak rozumíte myšlenku z předcházejícího citátu: „Každý člověk usiluje o to, aby se stal vlivnou osobností“? Proč je to přirozeným sklonem každého z nás? Co můžeme udělat pro to, abychom tyto tendence v našich životech překonali? Přečtěte si v této souvislosti text zapsaný ve Fp 2,3.4.*
2. *Někteří tvrdí, že ke skutečné jednotě nás může přivést jen služba, ne věrouka. Jsou přesvědčeni, že věrouka má tendenci lidí rozdělovat, proto by se na ni neměl klást až tak velký důraz. Proč však nemůže existovat jednota v misii a službě, pokud budeme rozděleni ve věrouce? Proč je vzájemně sdílená víra mocným nástrojem k posilování společné a účinné misie?*
3. *V souvislosti s předcházející otázkou uvažujte o tom, kolik místa zůstává pro teologické rozdíly. Jen málo lidí bude rozumět biblickým pravdám úplně stejným způsobem. Můžeme být v církvi jednotní, i když připustíme malé rozdíly ve vnímání pravdy? Jak se věřící ve vašem sboru vyrovnávají s individuálními rozdíly ve vnímání biblických pravd? Dokážou navzdory těmto rozdílům budovat jednotu společenství?*
4. *Jak se může stát Bible nástrojem, který povede k jednotě? Jaké postoje musíme zachovávat při našem studiu Božího slova, abychom mohli být jako církev sjednoceni v našem poslání i vyznání víry?*